

Jeugdhulp in Alkmaar

#1

juni 2015

Alkmaarders aan het woord over jeugdhulp

Enquête:

- **47%** gaat eerst naar **de huisarts**
- Kent u **het CJG?** 'Ja', zegt 73%
- Terugblik: "Al die **wachttijden en formulieren**, vreselijk!"
- Werd er **naar u geluisterd?** 32% antwoordt 'ja'...

In de schoenen van...

Paul, opa van Stef:
'Langzaam glipte hij tussen mijn vingers door...' p. 5

Ilya, vader van drie:
"Doe iets aan die belachelijke formulieren!" p. 8

Henriëtte, moeder van Olov:
"Eindelijk zitten we op het goede spoor..." p. 13

JEUGDHULP IN ALKMAAR

Alkmaarders aan het woord over jeugdhulp

Copyright © GEMEENTE ALKMAAR 2015
Alle rechten voorbehouden. Als u deze uitgave of delen daarvan wilt kopiëren of publiceren in enige vorm, vraagt u dan toestemming via e-mail: jdaalderop@alkmaar.nl

INTERVIEWS, TEKST & REDACTIE Judith Flapper | Alles in Balans.NU

FOTO'S SCHOENEN Gusta Lebbink | Lebbink Consult.nl

COVERFOTO Samuel Zeller (Creative Commons licentie)

DRUKWERK Team Repro Gemeente Alkmaar

EINDREDACTIE, ENQUÊTE & VORMGEVING Jelle Daalderop

DISCLAIMER EN VERANTWOORDING:

Alle namen in de **interviews** zijn gefingeerd. Uitzondering hierop wordt gevormd door Wilma, op haar eigen uitdrukkelijke verzoek. De andere werkelijke namen van geïnterviewden zijn bij de gemeente bekend. Alle interviews zijn voor publicatie aan de geïnterviewden voorgelegd.

Aan de **enquête** namen 81 respondenten deel. De enquête is digitaal verspreid via diverse kanalen, waaronder Twitter, www.alkmaar.nl, via mailings aan zorgaanbieders actief in Alkmaar en posters op scholen en CJG's. Een origineel databestand met antwoorden is in het bezit van de gemeente. Gezien de korte tijdsspanne waarin de enquête werd afgenomen, beschouwt en gebruikt de gemeente de enquête niet als een representatieve peiling, wel als een inzicht verschaffende blik op wat leeft op het gebied van jeugdhulp onder Alkmaarders. Uitspraken ontleend aan respondenten van de enquête die in dit magazine staan vermeld zijn geredigeerd om de leesbaarheid te vergroten met zo min mogelijk wijziging van de inhoud of lading.

INHOUD

IN DE SCHOENEN VAN....:

- 4 Rachelle, moeder van Merel
- 5 Paul, opa van Stef
- 8 Ilya, vader van drie
- 9 Anne, moeder van Lars
- 12 Natasha, ervaringsdeskundige
- 13 Henriëtte, moeder van Olov
- 16 Peter, pleeggrootouder van Bram
- 17 Wilma, moeder van Wies

ENQUÊTE:

- 6 "Waar zou u hulp zoeken?"
- 10 "Kent u het CJG?"
- 14 "Hoe ervaarde u de stap naar hulp?"
- 18 "Hoe kijkt u terug op het hulptraject?"

In andere schoenen

In dit magazine treden we in de schoenen van Alkmaarders die ervaring hebben met jeugdhulp. U leest verhalen vanuit het hele spectrum: van gedwongen jeugdhulpverlening tot pleegzorg en van opvoedhulp tot jeugd-GGZ. Vaak zijn het heftige verhalen. Zo is er het verhaal van Anne, verwickeld in een strijd om het ouderlijk gezag met de jeugdbescherming. "Ik ben mijn kind kwijt," was haar pijnlijke verzuchting. Of het verhaal van Rebecca, moeder van Merel, die sinds haar vijfde wordt geplaagd door heftige angsten waardoor zij niet normaal meer kon functioneren.

Soms komen de diepe zorgen en het verdriet van de ouders en grootouders die vertellen op je af. Soms ook is er de hoop. Zoals wanneer Ilya vertelt dat hij 'niets dan lof' heeft voor de hulpverleners die hem steunen bij de opvoeding van zijn drie kinderen na een ingewikkelde scheiding.

Wij hebben gemeend deze verhalen te moeten verzamelen, omdat ze een dieper en rijker beeld geven van de jeugdhulp waar we sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk voor zijn. We zijn de mensen die hun verhaal met ons hebben willen delen dankbaar voor hun openheid.

"Deze verhalen geven een rijker en dieper beeld"

Ook de mensen die tijd hebben gemaakt om de online enquête over jeugdhulp in te vullen zijn we dank verschuldigd. Met de thema's die uit de antwoorden op de vragenlijst naar voren komen moeten en willen we verder aan de slag. De inspiratie die wij hebben opgedaan leest u terug in het beleidskader van Alkmaar voor 2015 – 2018. Een beknopte versie vindt u in de blauwe kaders in dit magazine.

Peter, pleeggrootvader van Bram, raadt hulpverleners en gemeenten aan écht te luisteren naar cliënten. Met de enquête en interviews hebben wij hierin een stap gezet. Dit magazine geeft de stemmen van de vaders, moeders, opa's en pleeg(groot)ouders een extra bereik.

Loopt u een stukje mee in hun schoenen?

- Elly Konijn-Vermaas, wethouder Alkmaar
portefeuille Jeugdhulp

“Haar ziekte heeft een behoorlijke impact op ons gezin”

In de schoenen van Rachelle, moeder van Merel:

“Al vanaf haar vijfde werd onze dochter Merel geplaagd door extreme angsten. Het belemmerde haar in haar functioneren en ze ging steeds slechter slapen. Onze huisarts verwees ons door naar het centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie. Tijdens een telefonisch spreekuur konden we al direct onze zorgen uiten. Mijn man is heel vriendelijk geholpen en zodra de school en wij de formulieren hadden ingevuld, konden we terecht voor een intake.

Ze spraken met ons drietjes, met ons apart en met onze dochter apart. Dat was heel prettig. Ze gaven aan dat ze onze zorgen deelden en stelden, vanwege de leeftijd, speltherapie voor om een juiste diagnose te kunnen stellen. Er was alleen een lange wachtlijst...

In de tussentijd ging het steeds slechter met Merel. Op een gegeven moment sliep ze helemaal niet meer. Gelukkig hadden we een contactpersoon bij het psychiatrisch centrum die we altijd mochten bellen. Dat heb ik gedaan. Misschien zouden we tijdelijk de symptomen kunnen onderdrukken met medicatie, maar daar was een psychiater voor nodig met een wachttijd van twee weken.

We kregen wat tips waarmee we haar inderdaad iets rustiger kregen. En om nog zo'n crisis te voorkomen, werd ze hoger op de wachtlijst geplaatst. Vervolgens duurde het nog een maand voordat de speltherapie begon...

Inmiddels is de diagnose gesteld. Helaas blijkt ze een ziekte te hebben die nooit meer over gaat. We hebben zojuist een behandelplan voorgelegd gekregen. Ook voor het gezin, want de ziekte van Merel zal ook op ons een behoorlijke impact hebben.

“Ik hoop dat de gemeente niet nog een schakel plaatst tussen ons en de hulpverlening”

Ik ben heel tevreden over de hulp en betrokkenheid van de hulpverleners. Maar die wachtlijsten zijn frustrerend. Daarnaast zijn we zenuwachtig over wat er straks gaat gebeuren. De indicatie van Merel is voor dit hele jaar, maar daarna moeten we in gesprek met de gemeente. Ik hoop toch echt dat die er niet nog een schakel tussen gaat zetten, want de contacten zijn nu zo goed!”

“De hulpverlening heeft hem cynisch gemaakt”

In de schoenen van Paul, opa van Stef:

Op zijn dertiende namen wij onze kleinzoon onder onze hoede. Onze dochter, zijn moeder, kon niet goed voor hem zorgen. Stef kampte met een groot hechtingsprobleem. Toch leek het de eerste tijd bij ons wel goed te gaan, mede dankzij goede begeleiding op school.

Ik vind het heel erg om te zeggen, maar het is de hulpverlening die hem cynisch heeft gemaakt. Die hem consequent de boodschap gaf dat hij het niet goed deed. Het begon bij bureau HALT waar hij naartoe moest nadat hij iets had gepikt uit een speelgoedwinkel. Uit zichzelf had hij al een brief geschreven naar de winkel en zijn excuses aangeboden. Heel goed, zeiden ze bij bureau HALT, maar nu moet je dat nóg een keer doen, want dat hoort nu eenmaal bij onze procedure.

De afgelopen jaren heb ik vele tientallen hulpverleners gesproken. Zonder uitzondering waren ze van goede wil, maar allemaal schoven ze de verantwoordelijkheid af op een ander of op het systeem. Op zich wel voorstelbaar als je ziet hoe mensen moeten vechten voor hun baan. Zo kreeg Stef ook steeds te maken met nieuwe hulpverleners. Ik snapte heel goed dat hij op een gegeven moment dacht: zoeken jullie het maar uit met je zootje! Zo zag ik hem langzaam maar zeker tussen onze vingers doorglippen.

Vanwege zijn problematiek, heeft Stef behoefte aan warmte en structuur. Maar van zowel de hulpverleners als de leerplichtambtenaar kreeg ik steeds te horen dat hij gewoon niet wou. Als hij niet op een afspraak verscheen, spraken ze hem daar niet op aan, maar schreven ze hem af omdat ie niet gemotiveerd was. Stef is nu zeventien en woont in een soort half gesloten instelling zonder enige dagbesteding. Als je mij daar neer zou zetten, was ik binnen een maand crimineel. Stef zet zich af tegen iedereen die zegt wat 'ie moet doen. Hij zwerft veel op straat en komt door zijn vrienden weer in contact met drugs.

“Langzaam maar zeker zag ik hem tussen mijn vingers doorglippen”

Wat er hard nodig is in de hulpverlening, is duidelijkheid over verantwoordelijkheden. Op deze manier is het niet gek dat jongeren ontsporen. Ze worden gewoon lamkend gemaakt.”

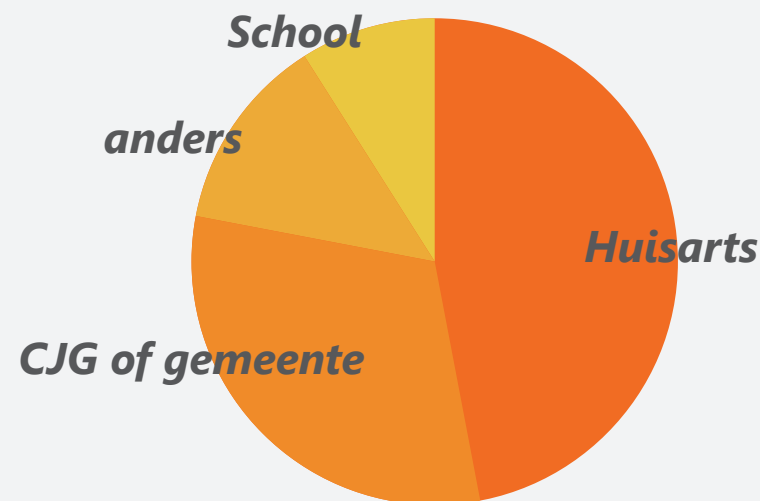

Waar zou u hulp zoeken?

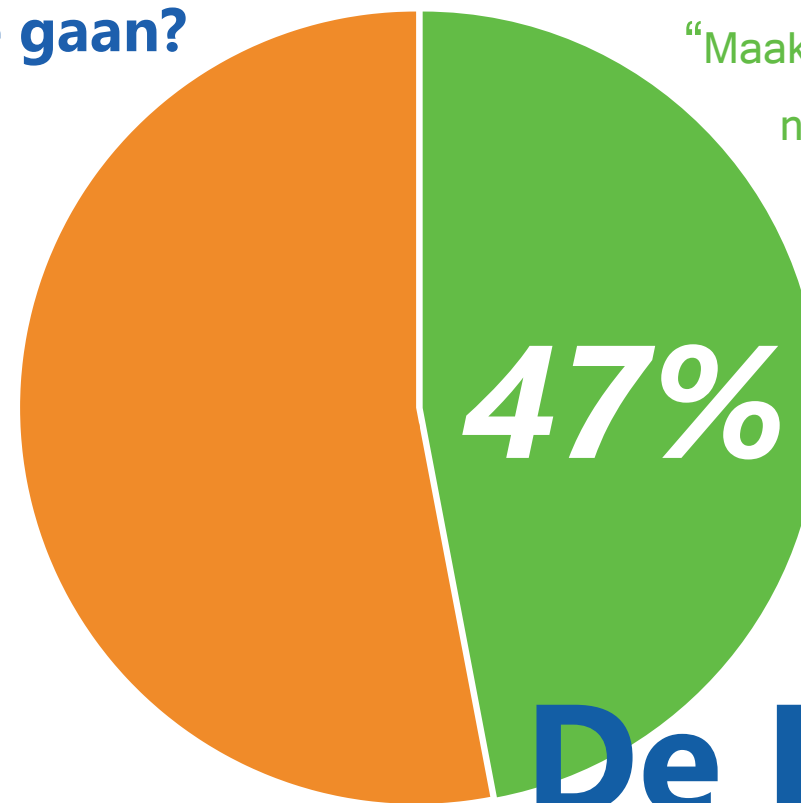
...anderen zouden naar school of het CJG gaan, enkelen direct naar een jeugdhulpinstelling, sommigen zouden het niet weten.

Waar zou u heen gaan?

“Het contact met mijn huisarts is uitstekend. Hij verwees ons gelijk goed door.”

Waar zou u als eerste naartoe gaan?

“Maak de drempel naar het CJG lager. Dat centrale telefoonnummer is niks, ik heb liever gelijk persoonlijk contact.”

10% → 38%

Opvallend: slechts 10% van de mensen die gebruik heeft gemaakt van jeugdhulp ging eerst naar het CJG. Zouden zij nu nog een keer jeugdhulp nodig hebben, dan zouden veel meer mensen eerst naar het CJG stappen: 38%...

“Ik vond het verwarrend.

Het systeem is zo onoverzichtelijk.”

38% van de mensen die gebruik heeft gemaakt van jeugdhulp had de hulp zo gevonden. Een andere 38% moest lang tot heel lang zoeken. 16% zegt 'viel wel mee', 9% zegt iets anders.

Waar zou u heen gaan als...: Naar...

Het niet goed ging met uw kind op school?	School - 80%
U (vermoedde dat) uw kind een stoornis had?	De huisarts - 71%
U advies wilde over opvoeden?	Vrienden of familie - 45%
U zorgen had over de sociaal-emotionele ontwikkeling van uw kind?	De huisarts - 41%
U ging scheiden?	Vrienden of familie - 26%
Er veel ruzie was thuis?	De huisarts - 24%

De Huisarts

Waarom werkt Alkmaar?

Sinds 1 januari is ook via het Centrum voor Jeugd en Gezin toegang mogelijk tot alle vormen van jeugdhulp. In tegenstelling tot wat veel mensen denken (zo blijkt uit de enquête), kan ook de huisarts nog gewoon verwijzen. Sterker, die kan nu naar meer soorten jeugdhulp verwijzen dan hiervoor.

Een belangrijk deel van de mensen ervaart de stap naar jeugdhulp als erg moeilijk. De vele vormen van hulp maken het niet makkelijker en de overgang van de jeugdhulp naar de gemeente schept duidelijk verwarring. Aangezien veel mensen hulp vragen al lastig vinden, is het belangrijk dat we duidelijker proberen te maken hoe de jeugdhulp werkt en waar ouders, jongeren en pleegouders terecht kunnen. Zeker omdat veel mensen aangeven eerst niet langs het CJG te zijn geweest, maar daar nu wel als eerste binnen te stappen als zij nog een keer hulp nodig hadden, willen we er aan werken dat de drempel lager en de bekendheid van het CJG groter wordt.

“Over de hulp niets dan lof”

In de schoenen van Ilya, vader van drie:

“Toen ik vijf jaar geleden ging scheiden, was de jongste anderhalf. De andere twee waren vijf en bijna vier. Hun moeder verwachtte een kindje van een andere man en kon de zorg voor onze kinderen niet aan. Ik had toen nog een erg drukke baan en zij bracht de kinderen voorlopig onder bij haar zus.

Ik besloot mijn baan op te geven om fulltime voor ze te kunnen zorgen. Dat is door de rechter bekrachtigd, hoewel we natuurlijk wel allebei het gezag hielden. Ik heb weer een huis gezocht in deze buurt, waar de familie van mijn ex woont. Zij spelen nu ook een belangrijke rol in het leven van de kinderen.

In de korte periode dat de kinderen bij hun tante waren, had zij advies ingewonnen bij Bureau Jeugdzorg. Daar hadden ze vervolgens niet te horen gekregen dat de kinderen bij mij gingen wonen. Dus uit bezorgdheid zijn ze gaan zoeken. En via het consultatiebureau kwamen ze bij mij terecht. Omdat er toch wel het één en ander was gebeurd, brachten ze mij in contact met de opvoedpoli. Daar heb ik veel aan gehad. Het positief opvoeden bracht rust in de tent.

Toen we vorig jaar ontdekten dat de stiefvader van de kinderen in de weekends dat ze bij hun moeder waren nogal ruw en agressief met ze omging, heb ik opnieuw hulp gezocht.

Van het maatschappelijk werk kregen we prima begeleiding. Later werd dat, via de gemeente, overgenomen door een jeugd- en gezinscoach. En ook dat werkt bevredigend. Voorlopig zien de kinderen hun stiefvader niet. Dat betekende eerst dat ze ook hun moeder niet zagen, maar inmiddels is zij gelukkig bereid om af en toe hierheen te komen.

“Het zou enorm helpen als er iets gedaan werd aan die belachelijke formulieren”

Over de hulp dus niets dan lof. Waar ik tegenaan liep, was het papierwerk. Toen we onlangs weer opvoedkundige ondersteuning wilden, moest de jeugd- en gezinscoach een verslag maken dat ook mijn ex zou ondertekenen. Dat was een belachelijk formulier met zeer beperkte ruimte om zaken goed te verwoorden en fouten herstellen was niet mogelijk. Met als gevolg een rammelend verslag dat mijn ex niet wilde tekenen. Het zou cliënten en hulpverleners enorm helpen als dáár iets aan gedaan werd!”

“Ik ben mijn kind kwijt”

In de schoenen van Anne, moeder van Lars:

“Ik heb Lars al vijf maanden niet gezien. We zijn aan het verhuizen en steeds als ik spullen van mijn zoon tegenkom, moet ik huilen. Het begon allemaal vier jaar geleden. Ik was eindelijk gescheiden van een man die mij emotioneel zwaar mishandelde en probeerde een eigen leven op te bouwen. Maar het ging niet goed met onze zoon, toen nog een kleuter. Hij was extreem agressief. Op school gooide hij met stoelen en thuis stond hij te zwaaien met een mes.

Inmiddels krijgt hij speciaal onderwijs maar de agressie blijft. Toen de burens tijdens zo'n aanval een keer de politie belden, kreeg de eerste agent die binnenkwam, een gitaar naar zijn hoofd.

Uiteindelijk kreeg Lars interne begeleiding in het psychiatrisch centrum voor kinderen. Maar dat stopte omdat zijn vader niet instemde met medicatie. Dat leek hem niet nodig. En toen kwam Lars weer thuis.

We weten nu dat Lars ADHD, Gilles de la Tourette en PDD NOS heeft. En met drie á vier woede-aanvallen per dag, waarbij hij zichzelf en zijn zusje bedreigde, was de situatie levensgevaarlijk.

De kinderbescherming zei dat er voor dit jochie geen pleeggezin was, dus toen heb ik voorgesteld dat hij naar zijn vader ging. Die vond immers dat er niet zoveel aan de hand was. Maar ook hij hield het maar een paar maanden vol.

“Als ik dit had geweten, had ik nooit hulp gezocht”

Inmiddels zijn de zaken omgekeerd en mag ik Lars niet meer zien. Ik kreeg zojuist een brief waarin staat dat ze mij het gezag willen afnemen. Omdat ik niet wil praten met zijn vader. Na jaren van emotionele mishandeling, waarin hij mijn leven tot een hel maakte, ben ik eindelijk los van hem. Mijn dochter wil hem niet meer zien en ik ben zo bang dat hij weer grip op mij krijgt. Ze zeggen dat ik niet in het belang van mijn kind handel. Maar ik zal hem nooit de kans ontnemen zijn vader te zien. Ik kan gewoon geen contact meer met deze man hebben. Maar de protocollen zijn heilig. Als ik dit geweten had, had ik nooit hulp gezocht. In mijn ogen heeft Jeugdzorg mijn gezin kapot gemaakt.”

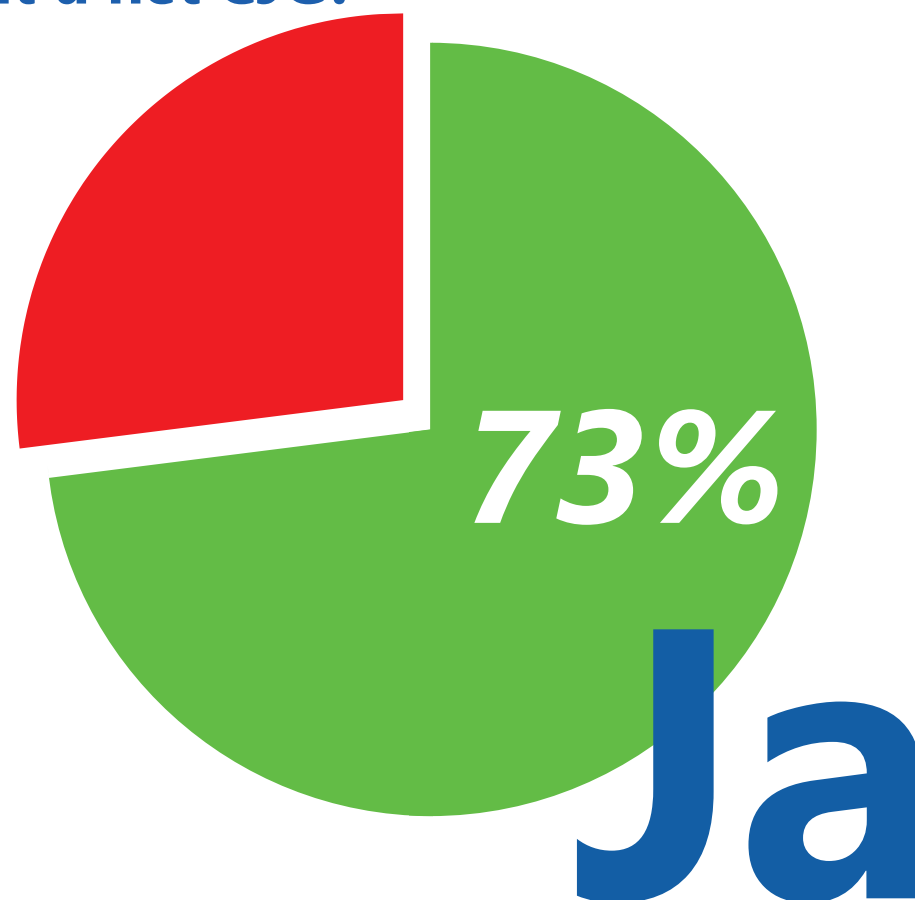

Kent u het Centrum voor Jeugd en Gezin?

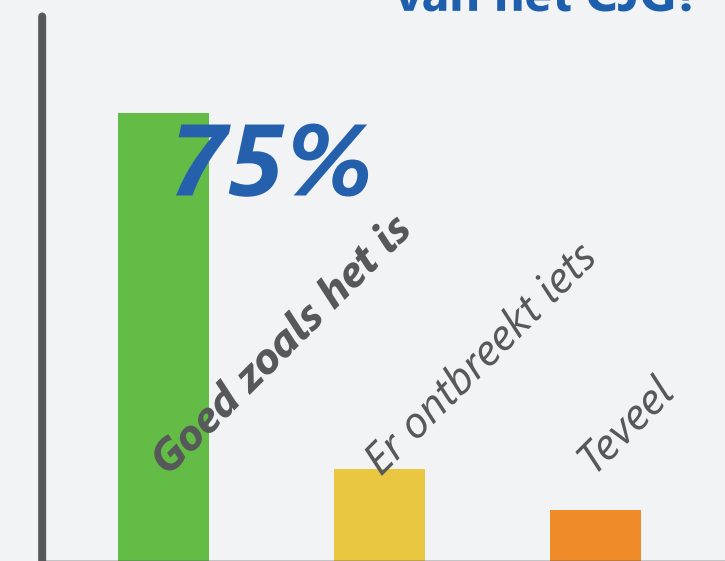
"Betrek ons inwoners goed bij het CJG, dan kunnen we meedenken"

*"Prima aanbod volgens mij,
maar check wel steeds of het werkt"*

Kent u het CJG?

Wat vindt u van het aanbod van het CJG?

"Waarom starten jullie niet een Opvoedcafé?"

"Ik wist van geen van deze dingen dat ze bestonden!"

Veel mensen kennen:

- De zwangerschapskursussen
- Kursussen positief opvoeden
- De weerbaarheidstraining voor kinderen

Weinig mensen kennen:

- De Jeugd & Gezinscoaches
- Kursussen over pubers
- Jongerenprogramma 'Eigen Koers'
- De workshop 'scheiden & kinderen'

Waarom werkt Alkmaar?

Alkmaar wil voorlichting en lichte hulp op maat sneller en dichterbij beschikbaar maken voor ouders en kinderen. Een vraag hebben over opvoeden of het even niet meer weten is heel normaal. Door in dat soort situaties snel te kunnen helpen, is soms te voorkomen dat later zware (en daardoor ook dure) zorg nodig is.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin is de plek waar alle lichte hulpvormen bij elkaar komen. Het is cruciaal dat het aanbod aansluit bij wat Alkmaarders nodig hebben. En natuurlijk werkt het pas als ouders, kinderen en jongeren de weg naar het CJG goed, beter dus dan nu, weten te vinden.

“Mijn dossier stond boordevol met leugens”

In de schoenen van Natasha, ervaringsdeskundige en oprichter van een stichting:

“Toen ik vier was, werd ik van de ene op de andere dag in een internaat geplaatst. Als donderslag bij heldere hemel.

Ik werd opgevoed door nonnen die de lijfstraffen niet schuwden. Al trok ik me daar niet al teveel van aan. Ik klom regelmatig het raam uit met mijn schetsboek en kooltjes onder de arm, terwijl ik wist ik dat ik daar later voor gestraft zou worden.

Mijn sterke karakter hield me overeind. Toen ik op latere leeftijd een kinderpsycholoog uit die tijd weer eens tegenkwam, kreeg ik te horen dat ze mij nooit hadden kunnen breken. Met veel anderen is dat wel gelukt. Verschillende meisjes met wie ik destijds in het internaat zat, hebben later zelfmoord gepleegd.

Toen ik op mijn twintigste toestemming nodig had van de kinderbescherming om in ondertrouw te gaan, heeft mijn aanstaande man daar mijn dossier uit de kast gevist en meegepikt. Ik sloeg stijl achterover van de inhoud. Ik zou al vanaf mijn tiende in aanraking zijn geweest met prostitutie, alcohol en drugs. Mijn dossier stond boordevol met leugens.

Op een dag zijn we naar zee gegaan om het ritueel te verbranden. Daar heb ik achteraf wel eens spijt van, want ik had het misschien verder moeten uitzoeken.

Mijn ervaringen zijn wel mijn drijfveer geweest om een stichting op te zetten die mensen bijstaat die te maken hebben met jeugdhulp. We werken met vrijwilligers die optreden als vertrouwenspersoon. We maken ons onder meer sterk voor een dossier waar de cliënt zelf op kan inloggen. Dan voorkom je fouten en leugens in het dossier. Dat gebeurt helaas nog maar al te vaak.

“Ik voel altijd de pijn van mensen van wie de kinderen weggenomen worden”

Dat ik ben opgegroeid in een internaat en mijn familie nooit meer zie, zal me mijn leven lang achtervolgen. Ik heb mijn leven goed op de rails. Mijn man heeft me geleerd om te gaan met mijn trauma's. Maar ik voel steeds opnieuw de pijn van mensen van wie de kinderen weggenomen worden. Daar heb ik nog altijd nachtmerries over.”

“Eindelijk op het goede spoor”

In de schoenen van Henriëtte, moeder van Olov:

“Op een dag stond ie voor me met een groot mes, vastbesloten om zichzelf van kant te maken. Olov, onze veertienjarige zoon, was doodongelukkig. Via de huisarts kwamen we diezelfde dag nog bij de crisisdienst terecht. Vanaf dat moment heeft het vier jaar geduurd voordat we goede hulp vonden.

Nu weten we dat Olov niet alleen kampt met ADHD maar ook met uitvalsverschijnselen in zijn hersenen en een vorm van autisme. Hij krijgt nu goede begeleiding van een psycholoog die hem serieus neemt. Maar daar gingen vier jaar aan vooraf vol machteloosheid, verdriet en teleurstelling.

Na de eerste opvang door de crisisdienst duurde het drie maanden voordat we terecht konden voor een intakegesprek bij een centrum voor jeugdpsychiatrie. Terwijl wij ons best deden Olov overeind te houden, kregen we te maken met de leerplichtambtenaar vanwege zijn verzuim. Het was niet dat hij niet wou, hij kón gewoon niet.

Nu we weten wat er aan de hand is, is dat goed uit te leggen. Maar toen was er nog geen diagnose. Wat voelde hij zich onbegrepen! Hij heeft de leerplichtambtenaar nog een brief geschreven waarin hij dat zelf heel goed verwoordt. Toch werd hij naar Jeugdzorg verwezen en kwam hij voor de rechter te staan.

Inmiddels waren de gesprekken in de hulpverlening van start gegaan, maar ook daar voelde Olov zich niet gehoord. Er werd maar doorgehamerd op het schoolverzuim, terwijl dat slechts een symptoom was van wat er werkelijk speelde.

“Wat ons boos maakt, is dat door de slechte communicatie geen goede hulp gegeven wordt”

Nu, drie hulpverleners en vier jaar verder, zitten we eindelijk op het goede spoor. En dat is omdat we zelf zijn blijven zoeken, terwijl we als gezin door een diep dal gingen. Wat ons boos maakt, is de slechte communicatie in de hulpverlening waardoor er geen goede hulp gegeven wordt. Ik kan alleen maar zeggen: Luister toch eens naar kinderen en ouders en zorg direct voor adequate hulp, zonder wachtlijst uiteraard!”

Hoe ervaarde u de stap naar hulp?

78% van de mensen die gebruik heeft gemaakt van jeugdhulp zocht die hulp op eigen initiatief. 22% werd door anderen aangespoord, waarvan de helft door iemand uit de eigen omgeving en de helft door bijvoorbeeld de huisarts of een leerkracht.

In de jeugdhulp worden 'één gezin, één plan' en 'integraal kijken' erg belangrijk gevonden. In hoeverre ervaren ouders dat dit gebeurt?

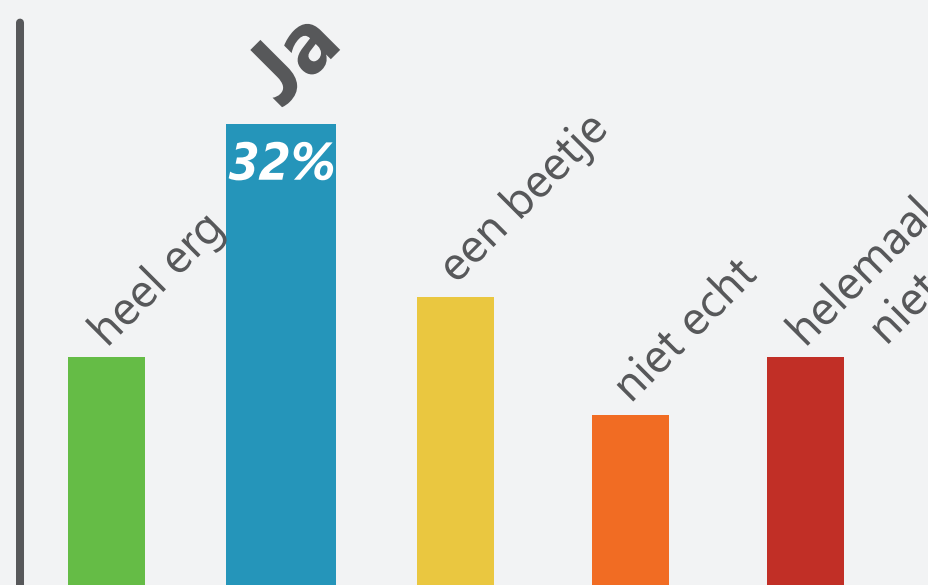
Keek de hulpverlener met u naar de hele situatie van u en uw kind?

“De gezinsvoogd en de gezinshulp begrepen ons gelukkig echt.”

Werd er naar u geluisterd?

Mensen die op eigen initiatief hulp zijn gaan zoeken zeggen:

“Heel lang werd ik helemaal niet serieus genomen. Daarna kregen we eigenlijk nog niet de hulp die wij thuis nodig hadden.”

35% zegt: “De school werd onvoldoende betrokken bij het hulptraject.”

Slechts 30% geeft aan 'ja, gelukkig werd school betrokken'. Overigens zegt ook 30% 'nee, de school werd niet betrokken, maar dat was ook niet nodig'. De aansluiting is lastig, zoveel is duidelijk.

“Toen hulpverlening en school samen aan haar dyslexie gingen werken, gaf dat ons echt steun.”

Mixed Feelings:

Op geen enkele andere vraag werd zo verschillend geantwoord als op de vraag: 'Welk gevoel had u toen u de stap naar hulp zette?'. Zo zegt een kleine meerderheid (28%) 'hulp zoeken voelde heel gewoon'. Daarna de groep mensen die zegt dat ze de stap juist heel erg moeilijk vonden: 22%. Anderen geven aan dat ze lang twijfelden (9%), terwijl sommigen juist vrij plots de stap zetten (6%). Weer anderen zochten eigenlijk 'vooral voor de zekerheid' hulp.

Waarom werkt Alkmaar?

Gelukkig geven de meeste mensen aan dat ze wel het gevoel hebben dat er naar hen wordt geluisterd in de jeugdhulp. Toch zien we ook duidelijke signalen dat er met communicatie nog heel veel te winnen valt. Het is meer dan alleen niet fijn wanneer ouders en kinderen onvoldoende gehoord worden, het kan ook maken dat dingen in de hulpverlening worden gemist, waardoor trajecten niet goed lukken. Langs elkaar heen werken helpt ook niet, te vaak nog lijkt dat bv. te gebeuren tussen school en hulpverlening.

Zelf probeert Alkmaar met haar nieuwe CJG met Jeugd- en Gezinscoaches de behoeften van het gezin altijd centraal te stellen. Van 'dit is wat wij bieden' naar 'wat is uw vraag': een belangrijke verandering in de manier van denken. Daarnaast zorgt de gemeente dat aanbieders van hulp laten zien hoe tevreden hun cliënten zijn, of er goed wordt samengewerkt met andere partijen en of er wel naar het 'totaalplaatje' gekeken wordt in plaats van een klein stukje van het probleem. Deze dingen zijn belangrijk bij de inkoop van jeugdhulp.

“Toen waren we opeens pleeggrootouders”

In de schoenen van Peter, pleeggrootouder van Bram:

“Veertien jaar geleden werden we onverwacht pleeggrootouders van onze kleinzoon van tien. Mijn zoon en schoondochter waren allang gescheiden en Bram was altijd bij zijn moeder geweest. Maar die hield het voor gezien. ‘Het is nu jouw beurt’, zei ze tegen onze zoon. Maar die kon niet voor hem zorgen.

Het bleek dat Bram en zijn moeder stelselmatig mishandeld werden door zijn stiefvader. Ik had geen idee wat ik moest doen en klopte aan bij het maatschappelijk werk. Na een wachttijd van drie weken, verwezen ze ons door naar (het oude, red.) Bureau Jeugdzorg. En ook daar was een lange wachttijd.

Intussen konden ze geen pleeggezin vinden voor Bram, dus hij moest maar naar een tehuis. Dat was wel het laatste wat we voor hem wilden. Daarom besloten we dat hij bij ons kon blijven. Al is het geen natuurlijke situatie.

Ik denk dat ieder kind in de jeugdzorg een trauma heeft. Ook Bram. Mijn vrouw heeft heel wat nachten bij hem doorgebracht vanwege de nachtmerries. Maar ook voor zijn begeleiding door de GGZ, was er een wachttijd van minimaal 13 weken.

Bram is nu volwassen en prima opgegroeid bij ons. Maar over de hulpverlening ben ik niet tevreden. Nooit heb ik het idee gekregen dat er naar ons geluisterd werd. Vandaar dat ik actief werd in regionale en landelijke cliëntenplatforms.

“Begin eens écht te luisteren naar de cliënt”

Inmiddels is er wel wat veranderd. Er wordt vaker direct hulp geboden en er wordt beter geluisterd. Daarnaast maken ze tegenwoordig een behandelplan in overleg met de cliënt en dat is een hele vooruitgang.

Onlangs werd ik door één van de hulpverlenende instanties zelfs gevraagd zitting te nemen in een commissie die zich buigt over de vraag hoe je het beste kunt omgaan met pleeggrootouders, zoals wij.

Als gemeentes één ding kunnen leren, is het wel dat ze moeten beginnen écht te luisteren naar de cliënt.”

“Als ouders willen we serieus genomen worden”

In de schoenen van Wilma, moeder van Wies en oprichter van ‘Speakerscorner’:

“Van de ene op de andere dag veranderde onze vrolijke en levenslustige dochter Wies van tien in een stil en teruggetrokken meisje. We merkten dat ze steeds verder afgleed en zwengelden het aan op school. Via gesprekken met het schoolmaatschappelijk werk, kwamen we uiteindelijk bij de jeugd ggz terecht. Daar weten ze het aan een vroege en heftige puberteit, maar ik wist vanaf het begin dat er iets ingrijpends met haar gebeurd moest zijn.

Eén keer liet ze los dat er iets was gebeurd met jongens maar we kwamen er niet doorheen. Toen ze aangaf dat ze dood wilde en pillen ging kopen, kregen we te horen dat dat een vorm was van aandacht trekken. Na het slikken van een extreem hoge dosis paracetamol, was het even de vraag of ze het wel zou halen. We voelden ons zo machteloos en verdrietig!

Wies werd gedwongen opgenomen in het kinderpneumologisch centrum maar stond al snel weer buiten met de mededeling dat ze borderline zou hebben. Voor de juiste behandeling bestond, voor de zoveelste keer, een wachtlijst. Deze keer van vijf maanden. Maar ook toen kon ze er niet terecht. Al die tijd hebben we stad en land afgebeld om een plek voor haar te vinden. Toen volgde de tweede zelfmoordpoging. De kinderarts jaagde ons de stuipen op het lijf met een melding bij het AMK.

Omdat wij niet in staat waren geweest een goede plek voor Wies te regelen. Weken lang leefden we in angst dat Wies ons werd afgenomen, en toen bleek dat het een trucje was. Via een Onder Toezicht Stelling zou een voogd misschien sneller een plek voor Wies kunnen regelen...

“Doel is dat elk kind dat stukje maatwerk krijgt dat het verdient”

Inmiddels is Wies zestien en krijgt ze de hulp die ze nodig heeft. We weten dat ze ernstig seksueel misbruikt is en lijdt aan een complexe post-traumatische stress stoornis. En die is alleen maar groter geworden doordat de ernst van haar probleem destijds niet is onderkend.

Samen met andere ouders ben ik begonnen met een Speakerscorner voor de nieuwe patiënt/cliënt. Door onze verhalen te vertellen, willen we iets losmaken bij hulpverleners en gemeenten. Als ouders willen we serieus genomen worden én de regie en verantwoordelijkheid houden. Met als doel dat elk kind dat stukje maatwerk krijgt dat het verdient.”

Hoe kijkt u terug op het hulptraject?

“De intake was heel snel en de hulpverleners waren zeer fijn in de omgang en professioneel.”

“Vooral al die bureaucratie stoorde me.”

“Of de hulp aan mijn tweede zoon nou echt nodig was vraag ik me echt af.”

“Al die wachttijden en wisselende hulpverleners: vreselijk!”

“De kinderarts was fantastisch. Die nam ons serieus en verwees gelijk goed door.”

“Op school zouden mensen met meer kennis van jeugdhulp rond moeten lopen. In mijn geval was het dan misschien wel nooit zo uit de hand gelopen.”

“Gooi die papierberg toch eens op de brandstapel en praat met me!”

“Mijn jongerencoach heeft me al die tijd echt gesteund.”

“Waren ze er maar sneller bij geweest. Ze was een extreme huibaby, eigenlijk ging het daar al mis.”

“Als mijn dochter sneller was behandeld, was de rest van het gezin niet zo in de problemen geraakt.”

“Toen we toch eindelijk een luisterend oor vonden...”

“We zijn vijf jaar bezig geweest. Als men beter had geluisterd, denk ik echt dat we véél eerder klaar waren geweest.”

“Het was het één grote enge droom.”

“Er was eigenlijk nooit een concreet en duidelijk plan van aanpak.”

“We hebben veel hulpverleners gezien. Daar zaten ook echt hele goede tussen.”

Waarom werkt Alkmaar?

Zoveel Alkmaarders, zoveel verhalen, dat blijkt uit deze kleine collage duidelijk. Dit is nog maar een greep uit de opmerkingen, klachten, pluimen en tips die we met de enquête ontvingen. Natuurlijk is er uit de zo verschillende ervaringen van verschillende mensen niet één eenduidige les te trekken. Toch is het ontzettend belangrijk dat de gemeente deze verhalen kent. Het jeugdbeleid maken we voor Alkmaarders en dus moeten we weten wat zij in de jeugdhulp beleven.

Een aantal thema's komt duidelijk naar voren. Wachttijden, bureaucratie, 'langs me heen praten' en gebrek aan maatwerk vormen de grootste frustraties. Overigens horen we datzelfde van professionals in het veld. Daar moeten we dus mee aan de slag. We geloven dat we dankzij de transitie van jeugdhulp naar de gemeente de samenhang en de menselijke maat weer meer terug kunnen brengen in de jeugdhulp. Soms zal dat ingewikkelde operaties betekenen wanneer we bureaucratische systemen moeten ombouwen naar molentjes die soepeler draaien. Vaak ook kan het zo simpel zijn als zorgen voor meer luisterende oren.

Mooi is om te zien dat eigenlijk alle positieve opmerkingen draaien om individuele professionals. Er loopt veel talent rond in Alkmaar en dat moeten we koesteren. Als we voor hen het werken voor ouders, pleegouders, kinderen en jongeren makkelijker en beter kunnen maken, is er veel te winnen.

JEUGDHULP IN ALKMAAR
Alkmaarders aan het woord over jeugdhulp